

Woord vooraf / avant-propos

Op de laatst gehouden huishoudelijke vergadering van het Belgisch-Nederlandse Genootschap Gewina voor wetenschaps- en universiteitsgeschiedenis' ('Société Belgo-Néerlandaise de l'histoire des sciences et des universités') in Gent is er ten aanzien van het tijdschrift *Studium* een belangrijke beslissing genomen. In de loop van dit jaar 2011 zal ons tijdschrift de overgang maken naar een duale publicatievorm. Met ingang van de volgende jaargang 2012 zal *Studium* zowel in papieren, als in digitale vorm gaan verschijnen. Daarmee sluit *Studium* aan bij een tendens die op dit ogenblik in een rap tempo het landschap van wetenschappelijk publiceren doet veranderen. Digitaal wordt daarin de norm en papier de afgeleide. Om deze eigentijdse stap mogelijk te maken, is het contract met onze vorige uitgever Erasmus Publishing te Rotterdam beëindigd. Het genootschap is aan de directeur van deze uitgeverij, de heer Peter Verhoef, veel dank verschuldigd voor de wijze waarop hij in de periode 1992-2010 eerst *Gewina: tijdschrift voor geschiedenis der geneeskunde, wiskunde en natuurwetenschappen* en daarna *Studium: tijdschrift voor wetenschaps- en universiteitsgeschiedenis* heeft willen uitgeven.

In dit tussenjaar zal het Huygens ING van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (een per 1 januari 2011 tot stand gekomen nieuw instituut van de KNAW, voortgekomen uit het voormalige Huygens Instituut en het voormalige Instituut voor Nederlandse Geschiedenis), de uitgave van het tijdschrift verzorgen, waarbij het genootschap Gewina zelf formeel als uitgever optreedt. Over de situatie vanaf volgend jaar zal in de loop van dit jaar meer worden meegedeeld.

In dit eerste nummer, dat nu door Gewina in eigen beheer wordt uitgegeven, worden drie artikelen gepresenteerd afkomstig uit het Descartes Centre van de Universiteit van Utrecht. Dit is één van de plekken waar een poging wordt ondernomen om verbindingen te leggen tussen filosoferende en historiserende beschouwingen van wetenschap, liefst over de grenzen tussen de culturen van alfa, bèta en gamma heen. Het uitgangspunt van de drie auteurs is dat een tweedeling tussen filosofie en geschiedenis onhoudbaar is. Filosofie werkt met historische noties, stoelt zichzelf op een genealogie. Het bedrijven van geschiedenis vereist weer filosofische uitgangspunten. De auteurs nemen als vertrekpunt de notie dat wetenschapsstudie zich beweegt in het spanningsveld tussen historisch geïnformeerde filosofie en filosofisch geïnformeerde geschiedenis.

Ed Jonker laat in het eerste artikel zien hoe verschuivingen in wetenschapstheoretische krachtsverhoudingen doorwerken in het historiografische debat. In de bijdragen van Daan Wegener en Gert-Jan Johannes staat het probleem van de disciplinevorming centraal. Samen vormen deze artikelen een mooie verkenning van actuele thema's in de wetenschaps-geschiedschrijving.

De redactie